

Santa Creu de Jutglar (jaciment)

Olost

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector nord-oest del terme municipal
Emplaçament A 800 metres de la carretera BP-4653, punt quilomètric 4'350.

Coordenades:

Latitud: 42.00492
Longitud: 2.05894
UTM Est (X): 422069
UTM Nord (Y): 4650751

Classificació

Número de fitxa 08149 - 89
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Pre-romànic
Segle X
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Jaciment erosionat ja que s'havia utilitzat com a pedrera.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. c/ Santa Maria, 1. 08500. Vic
Fitxes associades:
[Santa Creu de Jutglar](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dj., 28/02/2008 - 01:00

Descripció

La primitiva església dedicada a Santa Creu i supeditada a la parròquia d'Olost data del segle X. Segons les dades arqueològiques, la construcció es devia realitzar al final del segle IX o al començament del segle X, i malgrat la utilització de l'antiga església com a pedrera, a través de les poques restes que en quedaven, va ser possible reconstruir de manera hipotètica la seva planta original.

El primitiu temple de Jutglar devia ser un edifici rectangular amb entrada al cantó de migjorn i un àmbit interior de mides reduïdes, 6 per 4 metres. El gruix dels murs és de 1'15 a 1'30 metres, la qual cosa ha fet pensar en una possible coberta de volta, tot i que es creu viable que en un primer moment es tractés d'una coberta amb un entramat de fusta. La notícia documental d'una remodelació a l'últim terç del segle XI ha fet pensar que la disparitat d'amplada i el gruix del mur meridional servissin per a fer una coberta de volta seguida.

El paviment de terra o argila premsada es devia utilitzar fins ben entrat al segle XVI, i fou substituït per un paviment de peces de terra cuita assentades sobre una capa de morter amb molta calç.

La tècnica del parament i la fonamentació del mur nord varen confirmar l'antiguitat de la construcció pre-romànica, i relacionats amb les tombes antropomorfes que es varen trobar al seu voltant, probablement devien datar del primer terç del segle X.

Observacions:

L'aparició de sepultures antropomorfes excavades a la roca va fer que en els anys 1966-1968 es realitzessin unes campanyes arqueològiques dirigides pel professor Albert del Castillo. L'objectiu dels treballs era l'estudi de les restes de l'antiga església i necròpolis circumdant.

Història

L'església de Santa Creu de Jutglar es trobava dins l'antic terme del castell d'Oristà, i quan aquest va desaparèixer, depengué del castell d'Olost. L'església apareix documentada en un plec de documents falsos datats al 909, entre els quals hi ha l'acta de dotació de Santa Maria d'Olost, i on hi sortia atestada l'església de Santa Creu de Jutglar. La primera referència verídica de la documentació de l'església de Santa Creu es situa a mitjans del segle X. L'any 948 es realitzà la donació a la seu de Sant Pere de Vic d'una peça de terra situada "prope Sta. Crucis" al lloc anomenat "Gugulares"; més tard, l'any 984, ja apareix esmentada com "S. Crucis Jugulares". En qualsevol cas l'església es trobava des del seu inici vinculada a la parròquia de Santa Maria d'Olost.

En l'últim terç del segle XI l'església fou reconstruïda convertint-se en un temple de característiques romàniques. L'any 1074 es documenta una donació per a l'obra del temple, i hom creu que en aquest moment fou construïda la volta seguida substituïnt la coberta d'entramat de fusta. L'any 1154, en un llistat de parròquies del bisbat de Vic, apareix l'església de Santa Creu com a "membre" - i per tant sufragània - de Santa Maria d'Olost. Aquest edifici, amb algunes modificacions, arribà fins a mitjans del segle XVIII. L'església de Santa Creu de Jutglar fou el lloc escollit per celebrar des de finals del segle XIV fins a mitjan dels segle XVIII, la trobada anual del Consell de Jurats del Lluçanès, consell integrat per representants de totes les parròquies que formaven la Baronia del Lluçanès (que a partir de 1611 i fins el 1716 seria la sotsvegueria del Lluçanès). Aquesta trobada es mantingué fins al 1728, quan fou abolida per ordre del bisbe Marimon.

En aquesta època fou abandonada l'església romànica i es construí un nou temple el qual s'acabà el 1733. La vella església s'anà engrunant i posteriorment serví com a pedrera. Actualment les seves restes sols permeten reconstruir la seva planta.

Bibliografia

AADD (1984). Catalunya Romànica. Osona. Volum II. Enciclopèdia Catalana, S.A.

FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit).

PADILLA, José Ignacio (1982). "La necròpolis de Santa Creu de Joglars (Osona)" dins Acta/Medievalia, annex 1, pàg. 155-176.

